tempore deinceps venit, verùm ita pertransijt, vt damni nihil intulerit. Quamobrem incolæ Deo gratias agentes pro tali beneficio, vinetum monasterio eius addixerunt.

Et alijs in locis talia miracula à sancto Theodoro facta sunt aduersùs cantharos, & locustas, & vermes, & mu- CXXIII.
res, à quibus segetes & vites deuorabantur. Vbi enim tale quippiam accidebat, statim ad virum sanctum confugientes, vel ipsum secum adducebant, vel aquam, cui manu sua benedixerat, ferebant, vt deuastata loca conspergerent: & statim quod optabant, assequebantur. Si nubes immanes, & sæuæ grandines regionem aliquam obruebant, aut si torrentes & flumina cum populorum detrimento nimiùm excrescebant, incolæ statim ad eum concurrebant: & vel ipsum adducebant, vel Crucem de manu eius sumebant, desigebantq; in locis, quæ obruebantur: & nullam ampliùs eiusmodi calamitatem accipiebant. Si lues inuadebat boues, aut oues, aut alia genera quadrupedum, aut volucrum, aut etiam homines, similiter assumebant ipsum, aut eius benedictionem, & aquam, cui benedixisset: vel etiam capistra, aut tintinnabula ad eum afferebant, vt illis benediceret: & optatam curationem consequebantur. Qui erant ab immundis spiritibus vexati, precibus eius curabantur. Si inter cõiuges odium inciderat, viri sancti precatione pellebatur. Qui filios suscipere non poterant, ad beatum Theodorum confugiebant, vel zonas, quibus ipse benedixerat, assumebant: & precibus ipsius fiebant voti compotes. Quotiès aliquis ægrotabat, propinqui, aut amici oleum, aut aquam, cui vir sanctus benedixerat, adhibebant ægroto, & curabatur. Qui medicorum remedijs, aut opera & manu, aut balneis indigebant, eis vir sanctus consulebat, quibus & medicis, & medicamentis, & balneis vti deberẽt: & omnes consilio eius obtemperantes, curabantur. Qui verò, neglecto illius consilio, ad alios medicos, vel ad alia remedia, aut balnea confugiebant, grauiùs & periculosiùs ægrotabant. Qui occultas animi ægritudines viro sancto patefaciebant, opportuna remedia accipiebant. Tempus enim pœnitentiæ præfiniebat, quo se vel ieiunijs, vel precationibus, vel eleëmosynis expurgarent. Eos verò, qui animi vlcera obtegebant & occultabant, admonebat, vt resipiscerent, & pœnitentiam agerent. Eos autem, qui sese periurijs & blasphemijs obstringebant, graui obtutu reprehendebat, vt ab impia consuetudine desisterent, multisq; lachrymis, & obsecrationibus, & bonis operibus diuinam iram placarent. Si enim eos, aiebat, qui tantummodò loquuntur mendacium, vt Dauid ait, Dominus perdet: quanto magis illos æternis afficiet supplicijs, qui mendacia periurijs cumulant? Reddes, diuina inquit scriptura, Domino iuramenta tua. Et de omni verbo ocioso, quod homines dixerint, reddent rationem in die iudicij. Quòd si verbi ocioſi rationem sumus reddituri, quomodo Dei minas aduersùs periuros, & maledicos, & flagitiosos sustinebimus? Eos porrò, qui inter se gerebant inimicitias, reconciliabat. Qui in iudicio contendebant, eos, vt lites & controuersias transigerent & componerent, hortabatur, monens illos, ne se mutuis afficerent iniurijs, sed vt res istas caducas negligerent & aspernarentur, & diuitiis omnibus anteponerent præceptum illud: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio enim, vt inquit Apostolus, malum non operatur. Et, Qui diligit fratrem, diligit Deum. Omnes autem cohortabatur, vt hospitales essent, & benigni erga pauperes, atque ita peccata sua redimerent, & sibi cibum in futurum reponerent.

Notabile capistrorũ, & tintinnabulorũ benedictionẽ.

Periuros & blasphemos vt tractãt

Psalm. 5.
Matth. 5.
Matth. 12

Matth. 5.
Rom. 3.

Erat autem beatus Theodorus valdè clemens & misericors erga omnes. Et si quis apud Principem aut Magi- CXXIV.
stratum opprimebatur, accedebat ad eos vir beatus, & diuinæ parebat scripturæ, ita præcipienti: Eripite pauperem, & egenum de manu peccatoris liberate: In quo virtutem etiam Iob imitabatur, qui pauperem de manu potentis liberabat. Aliis autem in rebus cum sanctis versabatur, ad gloriam summæ eiusdemq; essentiæ & almæ Trinitatis, quæ veros & sanctos suî adoratores ad finem vsq; tuetur & exornat. Hæc ego Eleusius, qui & Georgius à sancto Theodoro vocatus sum, omnia, Deo adiuuante, conscripsi. Neq; verò miraculorum ipsius expers fui: sed ea maximè omnium expertus sum. Cùm enim parentes mei ex oppido Adigermaro oriundi, diù simul vixissent, nec vllos possent liberos suscipere, ad sanctum virum accesserunt: cumque zonas, quibus ille benedixerat, accepissent, ego conceptus sum, & in lucem editus, & infans ipsi oblatus, qui & in eius sancto monasterio enutritus, à religiosissimo Præfecto literas didici. Cumq; parentes mei filium alterum sancti Theodori precibus suscepissent, eius illi nomen imposuerunt. Duodecim igitur annorum spatio, quo apud illum vixi, multorum miraculorum, quæ ab ipso facta sunt, inspector fui. Quæ autem ab illo superioribus temporibus gesta fuerant, ea vel à ministris eius, qui spectatores extiterant, vel ab eisdem, qui curati sunt, accepi. Quanquàm & multa me oblitum esse confiteor, & nonnulla propter imbecillitatem meam prætermisisse. Pauca igitur è plurimis attigi: nam si omnia persequi voluissem, me tempus & vires planè defecissent.

Psalm 81.
Iob. 29.

Miraculum circa huius historiæ authorem.

Anno 613. Obitus sancti viri, Bar an. vt supra.

Decessit è vita sanctissimus, & beatissimus, ac fidelissimus Christi seruus Theodorus, tertio Imperij anno pie- CXXV.
tatis & Christi studiosissimi Imperatoris Heraclij, quo quidem anno filius eius Deo charissimus Constantinus creatus fuit Cæsar, indictione prima, die XXII. mensis April. Cuius precibus vtinam ad Christi Dei nostri tribunal misericordiam consequamur, & simul cum ipso cælesti regno potiamur & cum illis omnibus, qui memoriam eius colunt & celebrant, ad gloriam saluatoris nostri Iesu Christi: Cum quo Patri gloria cum sancto Spiritu, nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

VITA S. OPPORTVNÆ VIRGINIS ET ABBATISSÆ, EDITA A S. ADELELINO SAGIENSI Episcopo.

22 April.

Psalm 67.

Gloriosæ ac Deo dilectæ virginis Opportunæ hodiè festiuitatem celebrantes, redemptorem nostrũ Pro-
Iesum Christum collaudemus, qui in sanctis suis semper mirabilis esse dinoscitur: & non solùm per log.
viros viam iustitiæ nobis patefecit, verumetiam per fœminas & iuuenilis ætatis puellas exempla religionis & bonæ imitationis cunctis se amantibus ostendit. Deo enim nostro semper cura est de omnibus: & neminem horum vult perire, quos redemit proprio sanguine. Nam sanctos in sanctitate hortatur permanere, & peccatores à malis operibus discedere, & bonis actibus inhærere, vt possint ad cœlestem patriam peruenire. Quod virgo sacratissima intelligens Opportuna, diuina gratia inspirante, ab ipsa infantia Domino seruire constituit, vt mereretur cum electis & prudentibus virginibus in cœlo regnare. Quæ posita in huius terræ peregrinatione, semper plùs cœlestia, quàm terrena, studuit diligere. Eiusdem igitur dominæ nostræ Opportunæ intercessionem vnanimiter deprecari debemus, antequàm de vita & conuersatione morum eius aliquid tractemus, siue antequam quicquam de miraculis, quæ per merita eius Dominus operatus est, disputemus: vt Christi adiutorio & eius assiduis precibus, ab omnibus malis eruamur, videlicet ab insidiis diaboli, & à laqueis ac variis huius sæculi impedimentis: & vita nostra, intercedente beata Opportuna, maneat secura inter prospera huius vitæ & aduersa, quæ affligitur grauium peccatorum conscientia. Concedat etiam nobis Domini nostri pietas, actus iam dictæ dominæ nostræ Opportunæ, & virtutum eius magnificentiam scribendi facultatem, ad præsentium & futurorum vtilitatem: qui aperit os mutorum, & facit disertas infantium linguas: Quiq; temporibus Balaam ad loquen-

Matth. 25.

Sap. 10.

loquendum, angelicis terroribus os aperuit tremefactæ asinæ, repleat paruitatem nostram eloquio miserationis suæ, & donet mihi indigno suo famulo aliquid digne narrare in laudem dilectæ suæ, dominæ nostræ Opportunæ. Et si non pro meis meritis, tamen pro vtilitate diem festum B. Opportunæ celebrantium, distillet in nobis vel paruissimã sui roris guttam, qui temporibus Moysi de petra iussit exire largissimam aquam: vt sicut tunc populus sitiens satiabatur aquis illius petræ, ita & hæc plebs, quæ modo huc aduenit pro amore dominæ nostræ Opportunæ, gaudens recedat cum sua iucunditate, audita virtutum eius reuelatione. Nunc vobis dilectissimi filij, prout Dominus ministrauerit, narraturi sumus, quanta diuina gratia in famula sua, virgine Opportuna, operari dignata est mirabilia. Sed vos non pigeat audire, quod in ea Dominus perficere voluit: quia dum ancillam suam glorificat, nos ad eius inuitat exempla: vt operum illius imitatores effecti, ei mereamur in cælestibus sociari, & vestigia virginis imitando, atque præcepta Dominica obseruando, possimus cum illa cælestis regni perfrui gaudio. In paucis, quæ dicuntur, maiora intelligite: quia quibus pauca non sufficiunt, plura prodesse non possunt. Maiora enim de domina nostra Opportuna oportet credere, quam possit nostra locutio demonstrare.

Num 22.

Num. 20.

I. SANCTA igitur Opportuna, meritis & nomine digna, vitam diligens seruare angelicam, Domino Deo vouit virginitatem suam. Atq; vt liberius Domino deseruiret, & ab omnibus seculi curis vacare posset, pompas & diuitias mundi abiiciens, quarundam sanctimonialium fœminarum collegio, eo, quo infra dicturi sumus, iuuante Domino, sociata est modo. Nam parentes eius nobilitatis genere pollentes, & regalis prosapiæ apice florentes, inclyti Oximẽsis pagi super omnes, qui ibidem morabantur, homines, duo luminaria mundo genuerunt, beatum videlicet Godegrandum, Sagiensi ecclesiæ, cui ego, Domino disponente, deseruio, episcopum, & dominam nostram Opportunam, cuius hodie patrocinia veneramur, sororem eius almifluam. Beata autem Opportuna, in annis puellaribus constituta, nobilis erat genere, sed nobilior fide: decora & pulchra facie, sed pulchrior mente & operatione: castissimum semper retinens vultum, habitu manebat pudica supra omnes coæuas, quæ tunc morabantur in terra. Cumq; esset mentis & corporis elegantia adornata, & omnibus gratissima, multi præpotentes viri, diuitiis & variis opibus referti, in matrimonium eam sibi coniungere satagebant. Promittebant ei auri & argenti immensa pondera, demonstrabant delectabilia mulierum ornamenta, gemmis & margaritis radiantia. Offerebant seruos & ancillas, & diuersæ facultatis prędia, quę illicere potuissent animum puellæ, nisi illustrata fuisset cælesti gratia. Has omnes promissiones ipsa ceu quisquilias quasdam & purgamenta contempsit mundi, vt munda & casta posset peruenire ad thalamum cælestis sponsi. Nam quanto maiora illi promittebant dona, tanto magis animus puellæ ab amore illorum recedebat: considerans in Deo preciosiora esse munera, quę summo studio quandoq; obtinere desiderabat. Enimuero intantum fixa in obsequio diuini amoris manebat, & paulatim adeo in bonorum operum crescebat exercitiis, vt si adfuisset gladius persecutoris, sponte pro Domino bibitura fuerit calicem passionis. Quia vero duo sunt martyrij genera, vnum in occulto, & alterum in publico: non deerat illi corona martyrij, quæ quotidie in corpore crucem perferens Christi, sapienter deuicit oblectamenta carnis, mundi & diaboli. Fortis enim bellatrix Christi, armis Dominicis munita incedens, videlicet scuto fidei, & lorica iustitiæ, & gladio Spiritus sancti, noluit aliquando ea deponere, donec virtute diuini adiutorij omnes hostis antiqui insidias deuinceret, & cum triumpho victoriæ, laureata serto iustitiæ, Deum deorum in cælesti Sion videret. Noluit apparere inermis, ne sauciaretur diabolicis sagittis. Nũquam in ea diabolus quod voluit, inuenit: quia rex fortis & potens in prælio Dominus, cui toto corde seruiuit, & quem totis visceribus dilexit, ab omnibus inimici insidiis eam illæsam custodiuit: quia à mandatis eius nunquam recessit, frequenter cum Psalmista decantans: Iudica Domine nocentes me, expugna impugnantes me. Apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi.

S. Opportuna vouit Deo virginitatem.

Genus illustrissimum.

Godegrandus frater eius.

Petitur à multis in coniugem.

Contemnit mundi caducas res.

Duo martyrij genera.

Psal. 23.

Psal. 34.

II. QVADAM autem die ipsa dilecta Dei Opportuna cum multa fidelium turba, patre quoq; & matre secum pergentibus, ecclesiam intrans, audiuit Dominum in euangelio dicentem: Vade, vende omnia quæ possides, & da pauperibus: & veni, sequere me, & habebis thesaurum in cælo. Quæ omnia diligenter auscultans, & secum velut mundũ animal ruminando pertractans, ad genua patris & matris prouoluta, in hæc verba prorupit: Eia mi dulcis pater & amabilis mater, per tremendum & amandum eius nomen, cuius verba modo sonuerunt in auribus nostris, attestor, ne mihi amplius quæratis sponsum in terris, quia iam sponsum habere cupio Dominum meum Iesum Christũm in cęlis. Sequar iam vestigia dominæ meæ, beatæ Mariæ, Dei genitricis, nec vllius filij admittam copulam, nisi illius, quẽ virgo concepit, virgo peperit, & virgo permansit. Huius ego matris deprecabor gratiam, vt me ancillam suam nuptiis filij sui faciat dignam, vt cùm filio suo coniuncta fuero, matri & filio, sponso & Domino meo sine alicuius perturbationis obstaculo seruiam in æternum. Multum pater & mater beatæ Opportunæ super his mirabantur, & tandem pro constantia filiæ suæ læti existentes, Deo gratias egerunt immensas, qui in filia ipsorum radicem huius bonæ voluntatis plantare dignatus esset, deprecantes vnanimiter, vt quod plantauit, ei etiam incrementum donaret. Cumq; fideles, qui aderant, dixissent, Amen: beata Opportuna ab oratione erecta, læta patrem respiciens, dixit: Iam filia Christi facta, audiam vocem eius, & inclinabo aurem meam ad eum, & obliuiscar populum meum, & domum patris mei, quia concupiuit rex speciem meam, & ipse est Dominus Deus meus, & adorabo eum. Interea appropinquat dies, quo B. Opportuna episcopali benedictione velamen consecratum capiti suo imponat, & abiectis iucunditatis & secularibus ornamentis, induatur vestibus sacræ religionis. Itaq; deposita regia purpura, multum lætatur, vili circumamicta tunica. Tunc stipata multitudine parentum, & frequentia sequentium hominum, peruenit ad quoddam cœnobium, Sagiensi vrbi vicinum, quod est in saltu Algię situm, & vulgo vsitato nomine nuncupatum Monasteriolum. In eo itaq; loco digna Deo puella Opportuna, omnibus seculi rebus valefaciens, & soli Deo vacare cupiens, accepto sanctæ conuersationis habitu, cœtui sanctarum coniuncta est fœminarum, Domino ibidem famulantiũ. Videbatur autem quibusdam sanctimonialibus, quod dum beata Opportuna idem cœnobium ingrederetur, angelus Domini eam custodiens præcederet. Dignum quippe erat, vt quorum vitam imitari disposuerat, ab eis custodiretur. Habitans autem inter sacratas virgines, non sicut rudis, sed vt perfecta conuersabatur. Et omnibus diebus vitæ suæ talis fuit cõuersatio illius, vt à nemine posset reprehendi. Breui autem tempore repleta est scripturæ sacræ doctrina: quia die ac nocte meditabatur in lege Domini. Humilitatis & obedientiæ gratia super omnes eminebat: quia maioribus seruiebat, vt matribus: minores diligebat, vt sorores. Erga omnes erat obediens & mitis, secum reuoluens diuinum præceptum: Discite à me, quia mitis sum & humilis corde. Quanto enim clarior erat nobilitate generis, tanto magis se cũctis subdebat humilitate, sciens scriptum: Quanto maior es, humilia te in omnibus, & coram Deo inuenies gratiam.

Matth 19.

Psal. 44.

Accipit monasticum habitum.

In cœnobio vt vixerit.

Psal. 1.

Matth. 11.

Eccl. 3.

III. CVMQVE his & aliis abundaret virtutibus, accidit vt mater, quæ cæteris prẹerat sororibus, migraret ad Christũ. Tunc sanctimoniales omnes vno consensu & pari voluntate elegerunt dominam nostram Opportunam, vt inter eas culmen prælationis obtineret. At illa, cum multum contradicere vellet, sed pro veneratione obedientiæ nõ valeret, petiit trium dierum inducias, vt pro hac re Dominum deprecaretur. Quod cum factum fuisset, reuelatũ est illis, quod B. Opportuna digna esset honore prælationis. Deinde mater & Abbatissa super omnes constituta, maiori corpus suũ cœpit domare abstinentia. Nam frequenter tota nocte in Dei laudibus vigilabat, & sæpe in die à cibis omnino abstinebat.

Creatur Abbatissa.

Magna abstinentia.

nebat. Feria quarta & sexta nihil manducabat: aliis diebus ad vesperum panem hordeaceum cum aqua & aliquo cibo vilissimo sumebat. Die Dominico paruissimis pisciculis vescebatur, non propter ventris ingluuiem, sed propter diei Dominici venerationem. Nec tamen ipsos sumebat vsque ad satietatem, sed tantum ad corporis sustentationem. Si quando quæpiam ex sororibus eam interrogaret, dicens: O dulcis mater, quare tam frequenter abstinendo corpus maceras, sic respondebat: Adam de paradiso eiectus est, quia pomum vetitum manducauit: & nos illuc redire debemus ieiunando. De potu vini & esu carnium non oportet nos quicquam dicere, quæ ipsa nolebat attingere. Et tamen cum ab his ipsa abstineret, sanctimonialibus omnia sufficienter ministrabat. Ipsas enim & spiritualibus & corporalibus cibis decenter alebat.

Gen 3.

IV. SVPER omnia infirmos & pauperes diligebat, & eis tanquam Christo ministrabat, reminiscens verbi euangelici: Infirmus fui, & visitastis me: &, Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Balneis non vtebatur, cilicium semper occulte ferebat. Ita erat vestita hyeme, sicut æstate: nec pro frigore adiiciebat, nec pro calore detrahebat. In lecto quando iacebat, vnum sagum tantum habebat, & illud cilicinum: sed in die, propter frequentiam hospitum superuenientium, precioso tegebatur opertorio lectulus eius. Fluxu madebat lachrymarum, dicens cum Psalmista: Lauabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo. Nullus eam vidit iratam, sed semper tranquillam & blandam: Delinquentes sorores verborum castigatione & exempli sui proponenda imitatione emendabat. Quod si aliqua in duritia mentis permaneret, tandiu pro ipsa Dominum deprecabatur, donec ad emendationem adduceretur. Neminem cædebat, sed dulciter omnes regebat, & clementiam sui pectoris declarabat suauitate sermonis. Ipsa enim quæ proferebat verba, sale sapientiæ videres esse condita. Non est æquum, audientibus longa narratione adferre fastidium. Nam si bona omnia & virtutes, quas B. Opportunæ diuina pietas conferre dignata est, dicere voluerimus, ante dies iste, quam oratio nostra, finem habebit. Inter cætera vero talem illa habebat consuetudinem, vt si quid impetrare voluisset, orando apud Dominum obtineret. Et si ab aliquo lædebatur, aut aliquis ei molestiam fecisset, orando cuncta mitigaret. Quod si latro de ditione vel rebus eius aliquid furtim abstulisset, tandiu eum oratione sua ligabat, donec ablata restitueret. Si autem lupus, aut vulpecula, siue aquila aliquam bestiarum raperet, sola iussione restitui faciebat. Et quod tunc manens in corpore operabatur, hoc nunc viuens cum Christo, eodem fauente, operatur. Quod multis modis experiens, modo cognoscit & narrat Gallicana & Neustria terra: quæ gaudent, mirantes virtutum eius insignia, quæ per famulam suam operatur diuina clementia.

Matth 25.

Vestitus eius.

Psal. 6.

Miracula eius.

V. PORRO cum esset in iam dicto monasterio, & præesset ibi sanctimonialibus, factum est, vt venerabilis frater eius Godegrandus, Sagiensis ecclesiæ episcopus, ob amorem cælestis patriæ, Romam ad limina beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & diuersa loca sanctorum causa orationis vellet peragrando circumire. Cumque secum isthuc deliberaret, velleque tali in opere septem annorum curricula transigere, vt laborando, peregrinando & orando, posset delictorum veniam & gaudia æterna obtinere, disposita ecclesiæ suæ administratione, cœpit misericordiam Dei inuocare, vt custos eius esse dignaretur in concepto itinere. Accersito itaque quodam viro, diaboli amico, pleno totius nequitiæ dolo, qui pristinus amicus esse putabatur, & erat ei affinitate coniunctus, præsesque erat Oximensis pagi, & vocabatur Grodobertus: videntibus cunctis, qui aderant, commendauit ei defendendum omnem locum & episcopium suum, ita cum eo loquens: O dulcis amice Grodoberte, committo fidei & amicitiæ tuæ omne officium ecclesiæ meæ, & omnem facultatem & supellectilem substantiæ meæ, donec, Domino volente, redire potero: vt Domini miseratione & mea oratione simulque tua defensione, grex mihi commissus, ab inimicorum hominum seruetur incursione. Benedicens deinde dominus Godegrandus omni plebi, & exhortans, vt in mandatis diuinis persisteret, valedicens etiam simulatori Grodoberto, perfusus lachrymis, cœpit iter agere longæ peregrinationis.

Godegrandus episcopus longin quam suscipit peregrinationem.

VI. SED quia scriptum est, Simulatores & callidi prouocant iram Dei: &, Simulator ore decipit amicum suum: post recessum domini Godegrandi noluit prædictus Grodobertus esse defensor loci, sed magis inuasor & depræda-tor populi. More namque luporum cœpit commendatas sibi oues non defendere, sed dilaniare: cœpit substantiam earum auferre, & neminem sinebat quiete viuere. Postponens itaque omnem amicitiam, & pro nihilo ducens affinitatem, postquam res ecclesiæ cunctas crudeliter diripuit, contra decreta antiquorum patrum & instituta omnium canonum, dum adhuc dominus noster Godegrandus viueret, & Domino in peregrinatione deseruiret, eidem ecclesiæ Sagiensi fecit se episcopum ordinari. Tum vero, non accepta iusta benedictione, sed repletus diuina maledictione, non sicut pastor agebat, sed vt mercenarius iniquus, sola lucra terrena quærens, animarum salutem paruipendens. Ardentius enim Mammonæ, quam Domino, seruiebat. Cum hæc ageretur, soror beati antistitis, miseriis & calamitatibus afflictæ ecclesiæ condolens, assidue Dominum deprecabatur, vt ab hac oppressione Sagiensem familiam liberaret, & fratrem suum ei sanum videre concederet. Superna itaque pietas, quæ clamantes ad se exaudit, cito, quod sancta Opportuna precabatur, ad effectum perduxit. Nam veniente anno septimo peregrinationis domini Godegrandi, & incolumem sorori suæ eum ostendit, & ab omni peccatorum contagio mundatum, per martyrij palmam ad cælestia regna euexit, & de manu tyranni Grodoberti plebem suam liberauit.

Iob 36.

Prouer 11.

Grodoberti perfidia & inhumanitas.

VII. NEMPE cum rediret B. Godegrandus, multorum relatione didicit tyrannidem scelerati Grodoberti. Cognita igitur illius nimia cupiditate & crudelitate, memor Dominici præcepti, dicentis: Diligite inimicos vestros, & orate pro persequentibus & calumniantibus vos: obnixe Dominum precatus est, vt peccatis Grodoberti parcendo veniam daret. Postea vero eundem per nuncios blande admonuit, vt à nequissima inuasione & inaudito scelere animum reuocaret. Noluit enim primum ad Sagiensem Ecclesiam pergere, sed, ne locum daret diabolo, diuertit ad iam dictum Monasteriolum, vbi soror eius solerter Domino seruiebat. Cum venisset autem nuncius digni Deo præsulis ad iam dictum tyrannum, ille simulans se gaudere de reuersione amici, fraudulentet talia remisit ei mandata: Noueris dulcissime pater, quoniam viri de longinquis patriis aduenientes, te ab hac luce migrasse dixerunt: sed quia sospes reuersus es, omni tuæ sedis & pontificatus potestate recepta, vtere ea longo tempore feliciter. Non enim in vno episcopio decet duos episcopos residere. Precamur itaque, vt simul loquentes pristinis vtamur amicitiis, sicut expetit ordo charitatis & mutuæ dilectionis. Festinabat nuncius dicta impij Grodoberti nunciare auribus domini Godegrandi. Sed vbi episcopus cum sorore sua verba audiuit fraudulenta, talem B. Opportuna, spiritu prophetiæ repleta, responsionem dedit: Scias frater, quia molliti sunt sermones eius super oleum, & ipsi sunt iacula. Cognoscentibus autem illis, quia appropinquabat tempus vocationis B. Godegrandi, & quia Deus vellet eum numero sanctorum martyrum & Episcoporum per effusionem sanguinis coniungi, cœpit tanquam pius pastor iter arripere, vt animam suam pro ouibus sibi à Domino commendatis posset ponere. Sed lupus rapax Grodobertus secum pertractans, quia si pastorem interficeret, secure postea ouiculas dilaniaret, cœpit more Pharisæorum & Iudæorum, qui Dominum crucifixerunt, intra se quærere, quomodo sanctum episcopum posset sic interficere, vt immunis populo videretur ab eius sanguine. Nec defuit ei consilium traditoris Iudæ: quia, vt Iudas, plenus erat diabolicæ persuasionis suggestione. Habebat siquidem secum virum malignum, qui fuerat B. Godegrandi filius spiritualis, quem de vnda baptismatis sacri leuauerat: & loculos ipsius, sicut Iudas Domini, deferebat: & eundem scelestum virum diuitiis & honoribus alliciebat, vt si beatum Godegrandum interficeret, maiorem gratiam præ cæteris sibi adstantibus obtineret. Acceptis itaque auri & argenti,

Matth 5.

Vide fraudem.

Psal. 54.

Grodobertus machinatur necem Godegrando.

Ioan 12.

argenti, terrarum equorumque muneribus, iurando promisit, se B. Godegrandum interfecturum. Hoc ergo Grodobertо magnum peperit gaudium.

VIII. QVADAM igitur die, cum B. Godegrandus vellet Alemannicas cœnobium pergere, vt cum venerabili Lanthilde, sibi affinitate coniũcta, de diuinis sermonibus colloqueretur, dum transiret per Nouantium prædium, vidit eum filius diaboli Grodobertus per fenestram cœnaculi. Tunc aduocato sancti Godegrandi filiolo, præcepit, vt ad necem sancti pontificis properaret, si dicta munera obtinere vellet. Qui sponte properans, ad sanctum Godegrandum accessit, & repletus diri draconis astutia, toruis & crudelibus oculis sanctum virum adspiciens, mortiferum venenum sub lingua aspidea & antro cordis retinebat. Quod videns B. Godegrandus, & calliditatem animaduertens, sereno vultu dixit: Quid est hoc fili? Vt quid pestiferæ cogitationes virulentum animum tuum conturbant? An ignoras, quia ego sum spiritualis pater tuus Godegrandus? Quid moraris? Fiat, quod permittit Domini voluntas. Ipse autem truculentus & audax, osculari se ab episcopo petiit. Tunc gloriosus Godegrandus eleuans oculos in cælum, & sciens iam imminere horam mortis, orauit ad Dominum, & dixit: Domine Iesu, piissime redemptor, suscipe spiritum meum, quem dedisti, & custodi gregem, quem commendasti mihi peccatori. Vtinam merear cum eis regnare in cælis, pro quibus non dubito sustinere passionem in terris. Cumque de cælis exauditam esse deprecationem suam audiret, mox percussori suo in simplicitate cordis osculum dabat libentissime. Ille autem euaginato gladio, sanctum Dei pontificem bis in sincipite percussit. Cuius venerandi capitis percussionum cicatrices, quasi à medicis sanatæ, modo nobiscum, Domino donante, manent & apparent. Sic dilectus Deo pontifex & pastor bonus, noster Godegrandus, vitam in terris finiuit, & angelicis cœtibus spiritus eius in cælis coniunctus est tertio Nonas Septembris. Quia in modico fidelis fuit, nunc in gaudium Domini ingressus, supra multa est constitutus. Qui autem eum interfecit, in eodem loco à dæmone arreptus, nec data munera obtinuit, & ad inferna heu proh dolor celeriter descendit. Grodobertus quoque, author miseræ calamitatis, diuinæ percussionis vltione turpiter & quidem breui vitam finiuit: quia non potest bene mori, qui male vixerit.

S. Godegrandus à perdito nebulone iugulatur. *Matth. 25.* Vltio diuina in eius percussorem.

IX. QVIDAM autem hæc videntes religiosi viri & vicini, cum psalmis & cereis conati sunt corpus sancti Godegrandi proprij episcopi de terra erigere, vt iuxta consuetudinem Ecclesiasticam illud mandarent sepulturæ. Sed tanto pondere hæsit in terra, vt à nemine illorum posset moueri. Quo comperto, sancta Lanthildis cum sanctimonialiũ agmine acriter lugendo & flendo cœpit illuc pergere. Cui similiter contigit. nam nulla ratione corpus sanctum potuerunt de terra leuare. Relatio igitur tanti doloris ad B. Opportunam peruenit, quod scilicet frater eius iniusta factione Grodoberti iugulatus iaceret in terra, & à nullo posset inde leuari. Quæ in ecclesia existens, cum omnibus sanctimonialibus sibi subditis Domino commendabat animam fratris: & à sacerdotibus Missarum officiis celebratis, Deo obtulit sacrificia syncerissimæ orationis. Didicerat enim Spiritu sancto sibi reuelante, iam fratrem suum ad cælum migrasse cum palma martyrij. In ipsa quoque diuina reuelatione Dominum deprecata fuerat, vt corpus fratris sui tam diu immobile in terra iaceret, donec pro eius anima congruas Domino preces funderet, & dehinc propriis vlnis in ecclesiam ad locum sepulcri deportaret. Orabat amita sancta Lanthildis, vt corpus sancti Godegrandi episcopi & martyris à terra eleuaretur: precabatur neptis B. Opportuna, ne corpus fratris moueretur. In ambabus erat sanctitas, sed in domina nostra Opportuna feruebat charitas fraterna. Vicit itaque S. Opportunæ orationis assiduitas, vt sciamus, quoniam omnia præcellit charitas. Dignum namque erat, vt B. Opportuna, quæ fraternæ mortis dolore torquebatur, gratia exauditæ deprecationis à Domino consolaretur. Suscepto itaque nuncio tanti doloris, mortem fratris referentis, amarissimis B. Opportuna perfusa lachrymis, dixit: Domine mi Iesu Christe, amator & dispensator fraternitatis, permitte me simul gaudere cum fratre meo in cælestibus regnis. Bonum est enim & iucũdum, habitare fratres in vnum. Precor Domine, vt quos coniunxit in terris fraterna natiuitas, tua nos in cælis coniungat benignissima pietas.

Corpus eius loco moueri non potest.

S. Opportuna valde afflicta nece eius. *Psal. 132.*

X. DEINDE oratione completa, ad fraterna perrexit funera. Et respiciens exanimem fratrem, semiuiua cecidit in terram: & sanctis manibus crebro percutiens pectus, infelicem se clamabat & miseram, dilectione fraterna destitutam. Dirumpensq; capitis crines, scindebat vestimenta corporis, ostendens cunctis acerbitatem sui doloris. Cumque lingua taceret præ dolore nimio, volutabatur in humo: dehinc eiulando, has voces dabat in cælum: Væ mihi miseræ: circundant me ex omni parte angustiæ, quia destituta sum fraterno solamine. Heu me, quid modo faciam? Heu me peccatricem, quo me vertam, aut quid dicam? Subueni Christe. Vbi erit deinceps consolatio mea? Nimirum ipse mihi frater, ipse pater & mater & dominus meus existebat, & in omnibus adiutor meus erat. Inter acerbos dolores & luctus varios venerabilis Lanthildis & omnes, qui aderant, sanctam Opportunam mœrentem dulcibus verbis consolari studebant, dicentes: Cessa dilecta Deo Opportuna: desine iam martyrem Christi, fratrem tuum, flere, quem citissime, sicut desideras, videbis cum Christo feliciter regnare. Intermitte modo pro illo lachrymas fundere, cuius sacra intercessio nobis poterit apud Deum prodesse. Nulli enim dubium, quia qui pro inimicis & interfectoribus suis orauit, nostri quoque memoriam habebit. Quanto enim Christo plus adhæsit, tanto maiora nobis beneficia præstabit: quia licet sit nobis absens corpore, tamen suis amatoribus non deest sancta intercessione. Hæc B. Opportuna audiens, corpus fratris inter vlnas suscepit, & quem multi & fortissimi viri nequiuerunt à terra leuare, ipsa cœpit sola sine labore portare. Igitur B. Godegrandi corpus cum multitudine populi, diuersi ordinis clericis, & lamentantibus virginibus, cum cereis & resonantibus psalmis perducitur ad iam dictum Monasteriolum, ibique debito honore, agente B. Opportuna, conditum sepelitur. Vbi etiam per multa annorum curricula per eius merita multa virtutum insignia operata est diuina clementia, cui est laus & honor per infinita seculorum secula, Amen.

En sancta virgo sola fert corpus illius.

XI. POST obitum igitur sancti martyris & pontificis Godegrandi, Dominus noster Iesus Christus cœpit famulam suam Opportunam insignibus virtutum miraculis glorificare. Quis enim digne valeat explicare, qualis & quam feruens demum in Dei seruitio permanserit? Nam in lege Domini sine fatigatione quiescebat, & nulla turpi conuersatione inquinabat corpus suum. Et quia à consuetudine peccandi omnimodis se retrahebat, maximam à Domino in curandis infirmis est gratiam adepta. Nam multi ad eam variis modis oppressi venientes, per orationes eius à Domino sanitatem recipiebant. Claudis per inuocationem gressus restituebat, cæcis visum reformabat, & ab obsessis corporibus dæmonia eiiciebat. Cum flentibus flebat, & omnibus, quibuscunque poterat, consolationem adhibebat. Omnes quippe, qui ad eam aliqua oppressi calamitate, aut grauati aduersa valetudine, vel furis aut raptoris damno afflicti veniebant, gaudentes, desideriorum suorum vota consecuti, reuertebantur. In ipsa semper erat iugis oratio, & assiduus gemitus. Corpore integra persistens, mente & operatione semper in cælum tendens, beati Pauli doctoris gentium imitatrix effecta, dicentis: Nostra autem conuersatio in cælis est. Tota mentis virtute spernebat gaudia huius vitæ, & cuncta delectamenta secularium voluptatum, modis omnibus desiderans coniungi agminibus cælestium virtutum. Orabat namque, vt posset dissolui & esse cum Christo. Antequam autem anniuersarius dies obitus fratris sui appropinquaret, nimiis vigiliis & ieiuniis corpus affligens, suppliciter Dominum deprecabatur, dicens: Redemptor mundi, cui ab infantia deseruiui, quique me hucusque custodisti, fac me ancillam tuam cum martyre tuo, fratre meo Godegrando, velociter in cælum suscipi, vt recum gaudeamus in æternum, cui

Multis claret B. Opportuna miraculis.

Philip. 3.

seruiuimus

Impetrat à Domino vt possit abire è vita.

seruiuimus in hac mortali peregrinatione. Intelligens autem se à Domino exauditam, & sciens imminere diem optatæ vocationis suæ, conuocauit sorores: quibus non tantum præerat, quantum proderat: & talibus eas allocuta est verbis: Dulcissimæ sorores, & amantissimæ filię, satis dignum & congruum videtur, vt pro concessis nobis à Domino beneficiis gratias illi pro virium nostrarum facultate agamus, & pro negligentiis & multimodis peccatis nostris veniam ab eo implorare satagamus. Quicquid enim boni in nobis est, ab illo accepimus: quia sine illo nil boni facere aut cogitare possumus. In illo namque viuimus, mouemur & sumus. Quid autem nos sumus, nisi corruptibiles creaturæ? Et quid post mortem erimus, nisi puluis & cinis? Certe caro nostra, quam modo nimis diligimus, & cui quantum possumus, diuitias & delicias præbemus, cum in terra sepulta fuerit, à vermibus consumetur. Iam floremus & superbimus in mundo: post mortem erimus putredo & vermis. Et quod cum dolore nimio profiteor, impiis erit in inferno perpetua damnatio. Hæc, dilectissimæ filiæ, conuenit omnibus Christi sanguine redemptis in memoria habere, quia exhortatur nos scriptura, dicens: In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis. Deinde ante pedes filiarum prosternens se, ream se & peccatricem confessa est, dicens: Noueritis sorores, quia appropinquat hora temporalis mortis meæ: & ideo cum omni humilitate benignitatem vestram deprecor, vt mihi pro amore Dei dimittatis, si aliquam ex vobis læsi, aut si vobis molesta fui, & si aliquid indecenter contra regulam de rebus vestris, quas mihi commendastis, egi. In his enim & aliis multis me peccasse agnosco: & idcirco pro illius amore parcite mihi, qui dixit: Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis pater cælestis peccata vestra. Talia beatæ Opportunæ adstantes sorores audientes verba, diutissime præ repentino dolore conticuerunt. Et deinde eam à terra leuantes, & sermoni singultus varios & lachrymas intermiscentes, Mater, inquiunt, dulcis Opportuna, nobis multa bona præstitisti, & nos nunquam læsisti. Si autem in aliquo deliquisti, parcat tibi & indulgeat pietas Christi, quem semper amasti.

Ioan. 15.
Actor. 17.
Eccl 7.
Matth 6.

Eius extrema ad sorores oratio.

POSTQVAM autem illa cunctis sororibus secundum petitionem earum indulsit, taliter, residens inter illas, cœpit loqui: O sorores charissimæ, diligenter attendite verba exhortationis meæ nouissimæ. Sicut duplicia sunt opera, bonorum scilicet & malorum: ita duo sunt retributionum loca, iustorum & impiorum. Attendite ergo, vt bona operantes, & à malis cauentes, in retributione iustorum inueniamini. Cuius bonæ operationis radices tres sunt præclaræ & magis insignes, fides, spes & charitas. Et ipsa charitas tantum fidem præcellit & spem, vt ipse Deus charitas sit, dicente B. Ioanne: Deus charitas est: & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Si ergo vultis vt charitas, id est, Deus maneat in vobis, omni tempore discordiam, id est, diabolum expellite à vobis. Obseruate, quod promisistis in baptismate: scilicet, renunciate hosti antiquo & omnibus pompis eius. Deum ex toto corde diligite, & mandata eius obseruate. Vnumquenque Christianum, tanquam vosmetipsas, diligite: quia qui odit fratrem vel sororem suam, homicida est. Facite aliis, quod vobis fieri vultis. Si spiritus Dei habitat in vobis, templum Dei estis: & templum Dei sanctum est, quod vos estis. Nolite ergo polluere templum Dei: quia ad imaginem Dei creatæ estis. Qui autem templum Dei violauerit, disperdet illum Deus. Sit in vobis vera & perfecta humilitas. Prælatis vestris obedite, omnes diligite, per charitatem inuicem seruite. Nolite esse verbosæ: quia in multiloquio peccatum non deerit. Omnia cum discretione agite. Ne sitis bilingues, neque edaces, neque vinolentæ, neque somnolentæ. Sanctæ lectionis & boni operis studium habete: quia inimica est animæ ociositas. Peccata nolite perpetrare, sed perpetrata, per pœnitentiam delete. Laus Dei ab ore vestro non recedat. Mementote, quia diabolus fideles Christi semper supplantare nititur. Infirmis necessaria ministrate, pauperibus eleemosynam date: quia eleemosyna à morte liberat: & sicut aqua extinguit ignem, ita ipsa peccatum. Omnibus, quibus potestis, adiutorium impendite. Ab omnibus malis declinate, & in bonis omnibus vos exercete, vt hæredes efficiamini patriæ cælestis. Precor, vt cum ab hac luce post diem duodecimum migrauero, sepeliatis me iuxta sepulcrum martyris Christi, domini Godegrandi episcopi.

XII.

1. Ioan. 4.
1. Ioan. 3.
Prouer. 10.
Tob. 12.
Eccl. 3.

Apparent ei SS. Cæcilia & Lucia.

Videt terrimum dæmonem imperterrita.

HIS & aliis sanctis alloquiis confortans sorores, cœpit B. Opportuna graui corporis infirmitate detineri, & febris molestia prægrauari. Cumque membra corporis lectulo dedisset, & omnes artus eius vis morbi infestaret, tamen ab ore eius laus Dei nullatenus recedebat. Exacta autem quadam nocte, dum iam aurora diei sequentis inciperet, in domo, vbi quiescebat, maximi luminis splendor apparuit, & suauissimi odoris mira fragrantia efferbuit. Tunc dilecta Deo virgo, vidit beatam Cæciliam & sanctam Luciam causa visitationis ad se venire. Quas cum vidisset, blando sermone ita salutauit. Auete sorores Cæcilia & Lucia. Quid præcepit ancillæ suæ gloriosa virgo Maria, cælestis regina, & omnium virginum domina? Respondentes sacræ virgines Cæcilia & Lucia, dixerunt: O splendidissima sponsa Christi Opportuna, expectat aduentum tuum intacta virgo Maria, vt filio eius coniungaris in cælo, quem totis visceribus dilexisti in mundo. Ornata corona gloriæ tuæ & accensa lampade, debes ire obuiam sponso & sponsæ. Post lætitiam autem tam præclaræ visionis & visitationis, ecce in sinistro angulo domus adstitit terribilis dæmon & nimis ferox, in specie nigerrimi Æthiopis, cuius capilli & barba distillabant quasi picem calidam & liquidam. Oculi eius erant quasi ferrum ignitum, quod de fornace multis scintillis emicans producitur. De ore & naribus eius flamma exibat & vapor sulphureus. Quem videns B. Opportuna, imperterrita dixit: Præcipio tibi diabole, author totius malignitatis, ne ab hoc loco mouearis. Tunc omnes sanctimoniales aduocans, & denuncians eis, quam terribilis ibi adesset inimicus, dixit eis: Ecce spiritus immundus & totius malitiæ repertor, qui omnibus diebus nos impugnabat, Domino adiuuante, ab ancilla Christi victus confunditur. Precor itaque, amantissimæ sorores, ne eius suggestionibus & incentiuis cogitationibus acquiescatis. Tunc conuersa ad eum, dixit: In nomine Domini recede à me ferox & truculente inimice Christi, quia non me ancillam Christi superabis, sicut Euam primam fœminam superasti. Ex hac ergo visione & S. Opportunæ admonitione de cætero sanctimoniales feruentiores in Dei seruitio extiterunt. Cumque iam prægrauante corporis infirmitate duodecimo die, sicut ipsa domina nostra Opportuna prædixerat, sciret adesse horam vocationis suæ, præcepit sacerdotibus pro animæ suæ commendatione Missarum solennia celebrare. Iussit etiam, vt omnes sanctimoniales à maiore vsque ad minorem Domino offerrent libamina. Quod cum factum esset, iussit Dominicum corpus afferri & sibi dari. Quo accepto, dixit: Corpus tuum Domine proficiat mihi ad saluationem animæ meæ. Et dum clerus in exitu sanctæ illius animæ, & adstantes sanctimoniales psalmos decantarent, & ipsa cum eis decantaret, respiciens ad ostium domus, dixit his, qui psalmos decantabant: Ecce aduenit domina mea B. Virgo Maria, cui vos commendo, quos in hoc seculo amplius non videbo. Extendente autem ea brachia, quasi matrem Dei vellet amplexari, sancta eius anima carne est soluta, & viuit cum Christo per æterna secula. Cumque omnes vnanimiter quasi propriam deflerent matrem, sepelierunt eam iuxta sepulcrum fratris sui, sicut ipsa viuens deprecata fuerat. Ibique Dominus noster Iesus Christus per merita amborum multa miracula operatus est longo tempore, quandiu corpora eorum ibidem quieuere. Posteaquam vero corpus beatæ & admirandæ Opportunę ab eo loco à fidelibus viris translatum est, quocunque accessit, & quocunque in loco, prædio, castello aut villa depositum fuit, permultæ virtutes per eius intercessionem effectæ sunt, præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est laus, honor, virtus & potestas cum Patre & Spiritu sancto per infinita secula seculorum, Amen.

XIII.

Accipit Eucharistiam, videtque matrem Domini, & reddit spiritum.

Miracula multa.

Ad calcem huius historiæ hæc erant adiecta: Ego humilis Adelinus, Sagiensem supra plebem episcopus, adiuuante Domino, descripsi vitam beatæ Opportunæ. *Sequuntur nunc aliquot eiusdem sanctæ Virginis miracula, ab eodem authore conscripta.*

sed in

sed in iis stilus mutatus est per F. Laurentium Surium, & causa prolixitatis vitandæ quædam omissa sunt.

XIV. DOMINO miserante Adelelinus Sagiensis plebis humilis episcopus, & B. Carilephi monachus & seruus, omnibus Christi sanguine redemptis gaudium præsentis vitæ, & futuræ beatitudinis gloriam sempiternam. Deo nos bene iuuante, vitam, conuersationem & obitum B. Opportunæ descripsimus: iam vero, summæ & ineffabilis Trinitatis freti auxilio, etiam quædam eius miracula, quæ Christi clementia per eam operata est, annotare constituimus: & quidem fide digna, quippe quæ partim nos ipsi viderimus, partim ab aliis non contemnendæ fidei acceperimus. Locus autem, vbi sanctæ virginis corpus hodie quiescit, vulgo Montiacus dicitur. Nouerit autem lector, priusquam ego Sagiensis ecclesiæ sedem obtinerem, illius quidem beatæ virginis miracula non defuisse qui narrarent, at defuisse, qui in scripta redigerent: cumque ego quosdam paterer æmulos, qui me excluso, sibi nitirentur eam sedem vendicare, votum nuncupaui B. Opportunæ, si me ab illis importunis hominibus tueretur, bona fide me & vitam & miracula eius conscripturum. Et illius quidem intercessione voto ego potitus sum meo: sed quod gemens & dolens loquor, non dedi operam, vt starem promissis. Cum vero omnipotens Deus non sinat peccata abire inulta, non tuli impune illam incuriam & negligentiam meam: sed eo ipso anno, quo consecratus sum episcopus, incidi in manus sæuissimorum Nortmannorum: qui me captum & vinculis constrictum, ceu vile mancipium, in transmarinas regiones vendiderunt. Passus ego hoc sum propter peccata mea, vt scirem non debere superbia intumescere terram & cinerem, satiusque esse non vouere quam vota non reddere. Tandem autem post multa Nortmannorum ludibria, post dira, eaque crebro illata verbera, post varia maris procellosi pericula, post multas immodici frigoris, nuditatis, famis prolixique itineris deuoratas molestias, cum visum iam esset piissimo Saluatori me ad natale solum reuocare, contendentibus nobis ad oppidum S. Walerici, violenta maris accessione adeo sumus obruti, vt socij mei ex equis in flumen deciderent, & cum illis pariter ego quoque deciderem: vbi cum iam mihi ablata esset spes omnis euadendi, ita cœpi dicere: S. Opportuna & B. Carilephe, seruate me pereuntem clientulum vestrum: Et ecce, cum nulla mihi esset natandi peritia, visus mihi sum duce sancta Opportuna, ad ripam fluminis peruenire: quo quidem nomine dignum arbitratus sum, vt hoc miraculum primo loco commemorarem.

Montiacus.

Adelelinus multa patitur à Nortmannis.

Eccl. 5.

Miraculum.

XV. ADALBODVS quidam vxorem habuit adeo contractam, vt nulla posset ratione pedibus suis ingredi. Eam ducere cum vellet ad S. Opportunæ templum, multa pluuia denso luto itinera compleuit. Pu santibus autem templi ministris campanas sub preces Vespertinas, miserabilis illa per lutum non absque multa difficultate reptando, ad ecclesiam properabat, nec admittere voluit, vt alij eam suis manibus gestarent. aiebat enim: Sinite me, vt S. Opportuna videat laborem meum. Vbi autem ad templum peruenit, eadem nocte curata est. Alderudis ea vocatur, & etiamnum suis graditur pedibus, laudans Deum.

Contracta mulier sanatur.

XVI. IN pago Vituriaco Nolgrinus quidam fuit adeo membrorum omnium officio destitutus, vt neque manus ad os ducere, neque phlegmata ex ore reiicere posset. Orauit is, vt ad S. Opportunæ ecclesiam perduceretur. Ductus est eo, & semiuiuus ibi depositus. Post paucos dies precibus S. Opportunæ sanus effectus est.

Item paralyticus.

XVII. NON possum silentio præterire rem admirandam, quam sub nostro conspectu Dominus efficere dignatus est. Malignus dæmon fœminam quandam occupans, eius membra momentis omnibus diuersis modis crudeliter excruciabat. Amabat eam impense maritus eius, & ad multa sanctorum loca eam ducebat, spe liberationis obtinendæ. Tãdem audita fama S. Opportunæ, quod eius precibus vis dæmonum comprimeretur, ad eius ecclesium eam deuotus adduxit. Ibi teter spiritus sentiens suas nequitias protritum iri, ita per os fœminæ clamauit: Væ væ mihi, Opportuna inueterata, quæ mihi semper inimica fuisti, quæ tuis precibus crebro contriuisti machinas meas. Adstabam ego illic inter cæteros dolens, & ecce in me multa cœpit iactare conuicia: Noli sperare, inquit, rudis & neophyte episcope, tua me virtute hinc eiectum iri. Nihil enim te reformido, sed virtutem aduersariæ meæ Opportunæ. Interim qui illic ex populo & Clero aderant, non cessabant cum lachrymis rogare Dominum, vt placatus precibus S. Opportunæ famulæ suæ, virtute potentiæ suæ elideret vires omnes inimici. Adspergitur autem fœmina aqua benedicta, & signo Crucis consignatur, & preces leguntur, illi negocio opportunæ: cumque ventum esset ad ea verba, Adiuro te draco nequissime in nomine agni, qui ambulat super aspidem & basiliscum, qui conculcat leonem & draconem: mox spiritus immundus crudeliter eam diuexans, ita vt vnguibus & dentibus seipsam laceraret, terribili voce clamauit: Scias Opportuna vetula, me quidem nunc egredi, sed breui rediturum. Iis dictis, fœmina tranquilla resedit, oculisque & manibus in cælum sublatis, ad aræ latus accessit, seque B. Opportunæ deuotam fore promisit: acceptoque pane benedicto, iuit ad hospitium, Paucis inde elapsis diebus, cum maritus eius cerneret eam incolumem, impendio gauisus, voluit redire domum. Exeunte autem illo è pago, in itinere occurrit illi dæmon cum multis satellitibus, qui omnes sub luporum & canum specie in fœminam illam irruũt. Tum illa clamare cœpit: S. Opportuna, serua ancillam tuam: simulque fugæ se mandans, sub aram sese recepit. Ait autem postea, lupos & canes illos, ad fores vsque ecclesiæ ipsam fuisse persecutos. Diu vero illo in loco nobiscum in precibus permansit, & sine læsione abscessit. Durauit ea sanitas dies quindecim, atque interim quocunque vellet, sine vlla dæmonis infestatione ambulabat. Ea re perspecta, maritus eius clericis ecclesiæ obtulit pecuniam, vt liceret ipsi dormire cum illa. Quod cum ad me perlatum esset, ego neque permittere id volui, neque prohibere: ne si permitterem, viderer secus agere, quam vellet S. Opportuna: si vero negarem, ab ignorantibus arguerer cupiditatis, quod ea permotus, nollem hominem copulari coniugi suæ. Postquã autem ille cum ea concumbere voluit, sensit eam atrocius, quam antea, à dæmone vexari. Nam manus & brachia fœmine agitabat, & tota lingua ex ore prominente, inauditam in Deum blasphemiam iactabat: nec potuit vir solus eam ad B. Opportunę templum adducere, sed ciues vtriusque calamitatem miserati, intra vlnas suas eam acceptam eo deportarunt, & semiuiuam ante ecclesiæ fores deposuerunt. Et illic quidem diu illa humi iacente, neque vox eius vlla audiebatur, neque halitus sentiebatur, ita vt extincta crederetur. Primo igitur lectis precibus, quæ solent energumenis adhiberi, ac deinde inchoatis psalmis, qui apud funera leguntur: post longa horarum spatia mulier, quæ mortua putabatur, & erat sane mortua secundum animam, (moritur enim anima, dum peccat) magnis cœpit clamare vocibus: Sancta Opportuna, adiuua me ancillã tuam: nam deinceps ero tibi deuotissima: excita me precibus tuis à morte corporis & animæ. Cum autem maritus eius blandis eam demulceret sermonibus, percunctaretur que ex ea, quid vidisset, respondit: Domine mi Heberte, (sic enim ille dicebatur) iam à sæuissimo & immani lupo deuorata fui: cumque me vellent quidam nigerrimi Æthiopes, homines pannosi, cum ignitis tridentibus in foueam sulphuream protrudere, S. Opportunę intercessione me sensi liberatam. Me igitur haud quaquam deinceps vxorem habebis. Osburgis vocabatur hæc mulier, & quoad superuixit, Domino in corporis & animi puritate & deuotione seruiuit.

Psal 90.

Dæmon non fert vires S. Opportunæ.

Rursus fœminam inuadit dæmon, dum maritus vult cum ea concumbere.

Ezech. 18.

XIIX. MVLTI hodieque supersunt, qui ea, quæ dicturi sumus, se vidisse testantur. Plebs Sagiensis ecclesiæ, propter peccata sua, à crudelissima Nortmannorum gente miserandum in modum affligebatur. Immanes illi barbari regionem omnem perpetuis incendiis, populationibus, & virorum, mulierum, pupillorum, viduarum, infantũ, senum cruentis cædibus vastabant. Porro serenissimus rex Ludouicus, frater Caroli inuictiss. Imper. & regis nostri, cum didicisset insignes B. Opportunæ virtutes, supradictum prædium Mõtiacum causa refugij donauit S. Opportunæ, & illustrissimo viro Hildebrando, Sagiensis ecclesiæ episcopo sanctissimo. Is ergo Hildebrãdus, timore huius Nortmañicæ persecutionis,

Hildebrandus Sagiens. Episcopus.

tionis, partem Clericorum iussit se conferre in Montiacum cum sanctissimo B. Opportunæ corpore. Parent Clerici & i lis euntibus, è diuersis locis occurrit eis multa vtriusque sexus hominum frequentia, rogantium, vt suis vlnis liceret eis sacrum sanctæ virginis corpus gestare. Per id tempus necdum erat ecclesia in Montiaco extructa: itaque in Gossini cuiusdam ædibus illud deposuerunt. Eodem die quidam cæcus ibidem curatus est, & multi ægri diuersis è locis eo aduentantes, sani inde recesserunt, cum eius feretrum attigissent. Vt autem vicini eius loci id aduerterunt, eum venerari cœperunt, multaque à fidelibus dona offerebantur, è quibus templum S. Opportunæ extructum est, vbi per eius merita & intercessionem quicquid recta fide quæritur, etiam obtinetur. Matrona quædam Adeltrudis nomine ancillas habuit, quæ auditis B. Opportunæ miraculis, quodam die sabbati post horam diei nonam ad eius oratorium peruenere. Id vbi resciuit earum domina, furore percita dixisse fertur: Vacant ocio ancillæ meæ, itaque eunt perquisitum ossa, nescio cuius mortuæ fœminæ. Iussit autem eas reuocari domum, voluitque flagellis cædere: & ecce dirus viscerum dolor eam corripit, flagellum ex eius manibus excidit, nec cessauit cruciatus, donec ad B. Opportunæ ædem deportata, se ream profiteretur. Tum vero reddita sanitati, multum profuit eius loci Clero, res necessarias eis subministrans.

Multa miracula fiũt.

Nota diuinam vltionem.

ANASTASIVS quidam vt vidit in S. Opportunæ honorem ecclesiam ex ædificatam, dolens eius augeri ditionem, stimulante inuidia, cœpit familiam eius affligere. Monebant eum religiosi viri, vt ab hac temeritate pro sanctissimæ Opportunæ amore se cohiberet. Tum ille cum iuramento asseuerauit, se prius, quam moreretur, eo in loco, vbi esset S. Opportunæ ecclesia constructa, fabas & legumina saturum. Dixit ille, & eum diuina vltio mox persecuta est. Nam è domo illa exiens, rixari cœpit cum Helboldo iuuene, qui præter furcam nulla apud se arma habebat. Porro Anastasius suis armis confidens, nitebatur iuuenem interficere. Nec defuit sibi adolescens, sed furca cædens Anastasium, eodem die compulit spiritum reddere. Ille vero moriens, fatebatur se à B. Opportuna percussum, seque reum proclamabat, quod sanctam virginem & eius familiam contempsisset. XIX.

Item aliam.

EA tempestate, qua exercitus fortissimi regis Bosonis passim prædas agebat, quidam eius miles Montiacum prædaturus inuasit. Erat illic Herchenteus quidam, è S. Opportunæ familia. Ad eius ædes primum accessit immanissimus prædo, quæsiuitque ex eo, cuius esset. Ille respondit se clientulum esse S. Opportunæ virginis. Tum ille iussit suos scrutari omnem domum eius, & res omnes diripere. Dicente autem Herchenteo, Noli mi domine familiam S. Opportunæ vexare: ille eum telo percussit, & sanguis manauit ex vulnere. Clamabat interim Herchenteus: Sancta Opportuna, nisi mihi opem tuleris precibus tuis, deinceps nolim esse seruus tuus. Illo hæc dicente, prædo fit cæcus, & ex equo decidit: Suorum autem manibus in ecclesiam S. Opportunæ allatus, se peccasse humiliter confessus est: donauitque illius ecclesiæ clero equum suum & duas libras denariorum, & Herchenteo, vti ipse testatus est, solidos decem. Porro paulo post, dum Missa cantaretur, sub altari iacens, recepit quidem videndi facultatem, sed vires corporis necdum recuperauit. Cum autem promisisset se socios omnes prohibiturum, ne familiæ S. Opportunæ essent infesti, prædatoresque omnes ex adiacentibus pagis iussisset abscedere, vires pristinas sibi sensit restitutas: factusque est fortissimus ecclesiæ S. Opportunæ defensor, qui paulo ante fuerat prædo & vexator familiæ illius. XX.

Item aliam.

Cæcus videt.

VIR quidam genere nobilis, nomine Adalardus, triginta annis claudus permanens, ad inopiam redactus fuit. In ipsis autem S. Opportunæ feriis, populo Parisiensi ad eius ecclesiam deuote concurrente, etiam Adalardus hic adfuit, & licet præ turba vix pateret ei aditus: tamen qua potuit virtute ad altare vsque peruenit. Vbi post preces aliquandiu fusas, sanus effectus, diuinam in beata Opportuna virtutem prædicauit. Id cum vidisset Ludouicus rex, præter ea, quæ supra diximus, etiam prata iuxta montem martyrum & agellos apud portam Parisiensis vrbis sitos, illi ecclesiæ largitus est, suscipiente illos bonæ memoriæ Hildebrando Sagiensi Episcopo, qui id temporis ecclesiæ S. Opportunæ apud Parisienses præfectus erat. XXI.

Claudus restituitur.

CVM per merita huius beatæ virginis innumerabiles ægroti in castro Syluanectensi, sub Hugboldo Comite sani efficerentur, Syluanectenses omnes locum illum, vbi eius sacrum corpus asseruabatur, venerari cœperunt. Ecce autem sacerdos quidam, Alimarus nomine, inuidiæ stimulis percitus, dixit hominibus eo aduentantibus: Non est hoc in loco vllum, sanctæ alicuius virginis corpus, sed merum phantasma est, quod hic colitur. Peruenit hoc ad aures Roberti, Deo chari & religiosi viri, nunc vero etiam episcopi, atque ad illum: Eia miser, qua fronte tu isthuc ausus es dicere? Certe propediem experieris, num reuera hoc in loco sanctæ Opportunæ corpus habeatur. Eodem die blasphemus ille, in cœnaculum ascendere volens, fractis ceruicibus, non diu post expirauit: iamque vltimum trahens spiritum, ante aram deportatus, propter blasphemiam suam se fassus est diuina animaduersione percussum. XXII.

Vltio diuina in contumeliosum.

AN. 1050. * Brauuilrensis.

VITA S. VVOLPHELMI, ABBATIS * BRVVVILERENSIS, AVTHORE CONRADO MONACHO BRVVVILERENSI, & auditore S. VVolphelmi.

22 APRILIS.

DOMINICI gregis pastoribus, rectoribusque vigilantissimis, Euerhardo videlicet cœnobij Bruwilerensis, & Herimanno in Colonia beati Pantaleonis, Conradus infimus omnium sub regulari proposito, coronam vigilantibus repositam à Domino. Hortamini, patres excellentissimi, nos vitam beati Wolphelmi Abbatis scriptis depromere, secundum à Deo vobis collatam præscientiam, non modicam hinc fidelibus prouidentes ædificationis gratiam. Satagitis enim, vt virtutum eius exempla ad notitiam legentium literis deducta, bene viuendi piis mentibus pariant instituta. Sed quid, patres illustrissimi, id placuit iniungere nobis, dum nec scientia suppetit, nec facundia sermonis suppeditat? Porro in iubendo vestra tanta est authoritas, vt licet quod exigitis paueamus, omnino tamen negare vobis nefas esse ducamus. Liceat autem sub exemplo rei visibilis, plenius vobis declarare qua sumus hactenus suspensi dilatione. Nostis, quod absque dubio acies oculorum, solis succumbat reuerberata splendore. Quanto magis scintilla nostræ scientiæ, si altiora se præsumpserit attentare? Verum ne sanctitatis illius testimonium diutius differendo videamur subtrahere, quanuis mole videamur victi succumbere, vestris tamen votis pro virium nostrarum facultate statuimus obedire. Dat ausum etiam vel fiduciam istud præsumendi, quod quisque pro suo modulo in Domini legitur obtulisse tabernaculo: alius aurum & argentum, alius purpuram vel coccum bis tinctum, alius pelles rubricatas arietum. Bene autem agitur nobiscum, si pilos obtulerimus caprarum. Hæc autem omnia cum allegorica sint, vt catholici doctores tradunt, in diuersis donariis gratiarum genera distinguentes, in pilis caprarum, quibusdam locis verba exprimi voluêre laudationum. Vnde quoniam per scientiæ donum, vel affluentiam meritorum, perfectionem illam attingere nequimus, auro figuratam & argento, purpura vel cocco bis tincto, cæterisque donariis: cupimus saltem pilos offerre caprarum, quod est, vitulos labiorum nostrorum: quatenus in tabernaculo Domini vtcunque nos contingat vtiles inueniri, ne vacui prorsus appareamus in conspectu Domini. Itaque virorum illustrium actibus vel triumphis traditis literarum monimentis, triplex inesse commodum reperitur vtilitatis, dum studio æmulandæ pietatis tot plerique modis illorum informantur exemplis. Sunt quippe instrumenta bonorum operum, errantium via, pœnitentium venia, perseuerantium spes & cotona. Pro-106.

Exod. 35.

Pili caprarum, mystice.

Vtilitas sacrarum historiarum.